

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ.

กฎหมายใหม่ แก้ไข / ปรับปรุง ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค พัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและการดำเนินธุรกิจในอนาคต รักษาความยั่งยืนทางการคลังเพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ ขยายฐานภาษี และดำเนินการจัดเก็บภาษีรายการใหม่ให้ครอบคลุมบริบททางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในด้านเศรษฐกิจ ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การสร้างความเท่าเทียมและเป็นธรรมในการบริหารจัดการเก็บภาษี และการขยายฐานการจัดเก็บภาษี ผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศตามมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นไปตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่นานาประเทศเข้าร่วมดำเนินการ

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

โดยที่ ประเทศไทย เข้าเป็นสมาชิก Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes (Global Forum) เพื่อส่งเสริมบทบาทของประเทศไทยในกรอบความร่วมมือขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organisation for Economic Co-operation and Development : OECD) และเป็นการยืนยันเจตนารมณ์ของประเทศไทยที่พร้อมจะร่วมมือกับ OECD ในการป้องกันการหลบหลีกหรือหลีกเลี่ยงภาษีและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีเป็นไปตามมาตรฐานสากล เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติตามที่ Global Forum กำหนดให้ประเทศไทยต้องดำเนินการภายในปี ๒๕๖๖ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาษีของประเทศในอีกทางหนึ่ง

หากไม่ทำภารกิจนั้น จะมีผลกระทบก่อให้เกิดความไม่โปร่งใสและความไม่เป็นธรรมในการบริหารจัดการเก็บภาษีและจะทำให้ประเทศไทยไม่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ตามมาตรฐานสากล รวมถึงไม่สามารถ

แลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติได้ตามที่ Global Forum กำหนด ซึ่งอาจส่งผลถึงการผิดพันกรณีของประเทศไทยตามความตกลงระหว่างประเทศ

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

เพื่อให้การดำเนินการด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานสากล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

วัตถุประสงค์ในการยกร่างพระราชบัญญัติการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. เพื่อให้สามารถดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศตามมาตรฐานสากลภายใต้บทบัญญัติและเงื่อนไขของอนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน และการป้องกันการเลี่ยงรัฐฎากร (Double Tax Agreement : DTA) และความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี (Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters : MAC)

เป้าหมายของการยกร่างในครั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหา ดังต่อไปนี้

(๑) ปัญหาการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศตามมาตรฐานสากลภายใต้บทบัญญัติและเงื่อนไขของอนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน และการป้องกันการเลี่ยงรัฐฎากร (DTA) และความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี (MAC)

(๒) ปัญหาการหลบหลีกหรือหลีกเลี่ยงภาษีระหว่างประเทศ

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ไม่มี

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาได้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่อย่างไร

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีและให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล นานาประเทศได้มีการออกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในเพื่อให้อำนาจเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับคู่สัญญาตามความตกลงระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน และการป้องกันการเลี่ยงรัฐฎากร (DTA) หรือความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี (MAC) เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล จึงเป็นการเหมาะสมที่ประเทศไทยจะออกกฎหมายเพื่อให้อำนาจโดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศ อันจะเป็นการทำให้ประเทศไทยได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบภาษีมากขึ้น นอกจากนี้ การออกกฎหมายฉบับดังกล่าว จะเป็นการรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติของประเทศไทยอีกด้วย

๔. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นการกำหนดให้บุคคลที่เข้าข่ายเป็นผู้มีหน้าที่รายงานตามพระราชบัญญัตินี้ มีหน้าที่ในการรวบรวม และนำส่ง ข้อมูลที่ต้องรายงานให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ในทำนองเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

๑) กำหนดอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

- สั่งให้บุคคลรวบรวมและนำส่งข้อมูลของตนเองหรือของผู้อื่นที่อยู่ในการครอบครองหรือการควบคุมของตน ตามที่ได้รับคำร้องขอจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญา และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าวตามที่ได้รับคำร้องขอตามมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอจากคู่สัญญาตามอนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน (DTA) และความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี (MAC)

- แลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้รับจากการรายงานของเจ้าหน้าที่รายงานแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาตามระยะเวลาและวิธีการที่กำหนดในความตกลงแบบทวิภาคี (Competent Authority Agreement : CAA) หรือพหุภาคี (Multilateral Competent Authority Agreement : MCAA) ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตาม DTA หรือ MAC ซึ่งเป็นสัญญาระหว่างประเทศที่กำหนดกรอบการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติตามมาตรฐานที่ OECD กำหนด หรือ Common Reporting Standard (CRS)

- เปิดเผยข้อมูลที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามความตกลงแก่เจ้าพนักงานประเมินตามประมวลรัษฎากรหรือหน่วยงานอื่น ทั้งนี้ ตามความที่กำหนดในความตกลง แล้วแต่กรณี

๒) กำหนดหน้าที่ผู้มีหน้าที่รายงาน ดังต่อไปนี้

- จัดให้ลูกค้าหรือผู้ใช้อำนาจควบคุมของลูกค้าที่เปิดหรือมีบัญชีทางการเงินกับผู้มีหน้าที่รายงานแสดงตน
- รวบรวมและตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบัญชีทางการเงินที่ตนเก็บรักษาของลูกค้า เพื่อป้องกันบัญชีทางการเงินของผู้ที่ต้องถูกรายงาน

- รายงานข้อมูลที่ต้องรายงานต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

- เก็บรักษาข้อมูลและเอกสารหลักฐานใด ๆ ในการดำเนินการตามหน้าที่ที่กำหนด

๓) กำหนดหน้าที่ให้ลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงานหรือผู้ใช้อำนาจควบคุมของลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงานแจ้งข้อความในการแสดงตนโดยถูกต้องและครบถ้วน

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก่ไข คู่คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

การแลกเปลี่ยนข้อมูลจะอยู่ภายใต้การรักษาความลับของข้อมูลตามอนุสัญญาหรือความตกลงนั้น ๆ ประกอบกับการรักษาความลับของข้อมูลของผู้เสียภาษีอากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

(๑) ก่อให้เกิดความเป็นธรรมและโปร่งใสในระบบภาษี ซึ่งหากการจัดเก็บภาษีเงินได้มีความเป็นธรรมและโปร่งใส จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความเต็มใจในการเสียภาษีเงินได้มากขึ้น นอกจากนี้ รัฐจะสามารถจัดเก็บภาษีเงินได้จากผู้มีเงินได้ที่โยกย้ายไปในต่างประเทศ ซึ่งภาษีเงินได้เป็นรายได้หลักของรัฐบาลที่จะต้องนำไปใช้พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ กฎหมายดังกล่าวจึงเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาพรวม

(๒) รักษาและส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในด้านการลงทุนระหว่างประเทศและการเคลื่อนย้ายเงินทุนของสถาบันการเงินไทยและต่างประเทศ เนื่องจากระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีเป็นไปตามมาตรฐานสากลเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ

(๓) กรมสรรพากรสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนไปพัฒนาเป็นฐานข้อมูลเพื่อปรับปรุงการจัดเก็บภาษีในอนาคต

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

- ร่างพระราชบัญญัติการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. จะรองรับการดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศตามมาตรฐานสากลภายใต้บทบัญญัติและเงื่อนไขของอนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน และการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากร (DTA) หรือความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี (MAC) ได้ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศไทย โดยจะบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ทั้งนี้ ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้มีการหารือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาโดยตลอด ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องจึงรับทราบบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติและได้มีเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อพร้อมดำเนินการหลังจากวันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

- การดำเนินการในส่วนของการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติ จำเป็นจะต้องมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ เนื่องจากเป็นกระบวนการรายงานข้อมูลแบบอิเล็กทรอนิกส์ขนาดใหญ่ (Bulk Data) และเป็นไปตามมาตรฐานสากลในเรื่องการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล เพื่อจัดเก็บข้อมูลที่ได้รับจากผู้มีหน้าที่รายงาน นำส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ประเทศคู่สัญญาผ่านระบบกลางที่กำหนด เชื่อมโยงข้อมูลที่ได้รับจากประเทศคู่สัญญากับฐานข้อมูลของกรมสรรพากร และประมวลผลข้อมูลทั้งหมดเพื่อประโยชน์ในการบริหารการจัดเก็บภาษี ทั้งนี้ กรมสรรพากรสามารถใช้เทคโนโลยีและระบบที่มีอยู่ในการพัฒนาการดำเนินงานดังกล่าวได้

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สามารถอธิบายเพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงหลักการของกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ได้ รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ เอกสารเผยแพร่ และข่าว และมีการประสาน

ผ่านสมาคมของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ ๆ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง อีกทั้ง จะดำเนินการจัดทำคำแนะนำ (Guidance) ในการรายงานข้อมูลสำหรับผู้มีหน้าที่รายงาน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและเป็นแนวทางสำหรับผู้มีหน้าที่รายงานในการรายงานข้อมูลให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก

ต้นทุนบุคลากร

เป็นจำนวน - บาท อัตรากำลังที่ต้องใช้ ๗ อัตรา

อัตรากำลังที่มีอยู่แล้ว ๗ อัตรา อัตรากำลังที่ต้องเพิ่มขึ้น - อัตรา

ต้นทุนอื่น

ไม่มี เนื่องจากสามารถใช้ทรัพยากรตามที่กรมสรรพากรมีอยู่รองรับการดำเนินการได้

ภาษีสูญเสีย

ไม่มี

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

รักษาและส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในด้านการลงทุนระหว่างประเทศและการเคลื่อนย้ายเงินทุนของสถาบันการเงินไทยและต่างประเทศ เนื่องจากระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีเป็นไปตามมาตรฐานสากลเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

-

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

-

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

-

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

-

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

-

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

- เพื่อป้องกันมิให้ผู้ที่มีหน้าที่ตามกฎหมายแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริง
- เพื่อป้องกันมิให้ผู้ล่วงรู้ข้อมูลอันเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ นำข้อมูลนั้นไปเปิดเผยแก่

บุคคลอื่น

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง
หรือดำเนินกิจการทางปกครอง

-

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์
อย่างถี่ถ้วนแล้ว